

POSTANOWIENIE

19 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 19 grudnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa C.B.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Słupsku, Sądowi Okręgowemu w Słupsku, Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku, Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy, Sądowi Okręgowemu w Łodzi, Sądowi Okręgowemu w Poznaniu oraz B.N. i W.R.

o zapłatę,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z 8 listopada 2024 r., XVIII C 2786/24, o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,

odmawia przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 listopada 2024 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu wystąpił do Sądu Najwyższego w trybie art. 44¹ k.p.c. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym wskazując, że pozwanym w sprawie jest m.in. Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu reprezentowany przez Prezesa Sądu Okręgowego w Poznaniu, a zatem dobro wymiaru sprawiedliwości, w tym względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego uzasadnia, aby sprawa została rozpoznana przez inny Sąd Okręgowy aniżeli Sąd, do którego wniesiono pozew.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44¹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. Jednak jak wynika z art. 44² pkt 1 k.p.c., w sytuacji, w której stroną jest Skarb Państwa, a państwową jednostką organizacyjną, z której działalnością związane jest dochodzone roszczenie, jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy – sąd ten z urzędu przedstawia akta sprawy sądowi nad nim przełożonemu, który przekazuje sprawę innemu sądowi równorzędnemu z sądem przedstawiającym.

Artykuł 44² k.p.c. jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 44¹ k.p.c. Jeżeli bowiem wystąpi jedna z sytuacji określonych w art. 44² k.p.c., to przedstawienie przez sąd właściwy akt sprawy sądowi nad nim przełożonemu a następnie przekazanie sprawy przez sąd przełożony innemu sądowi równorzędnemu jest obligatoryjne. Tymczasem przekazanie sprawy na podstawie art. 44¹ k.p.c. uwarunkowane jest wystąpieniem przesłanki o charakterze ocennym, co czyni wskazany przepis regulacją elastyczną. Każda z sytuacji określonych w art. 44² k.p.c. stanowi wypadek, w którym z mocy ustawy *a priori* uznano, że sąd właściwy nie może orzekać w sprawie. Jednak możliwe są także inne sytuacje, w których dobro wymiaru sprawiedliwości wymagać będzie przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, których uwzględnienie umożliwi Sądowi Najwyższemu regulacja zawarta w art. 44¹ k.p.c. Wystąpienie przesłanek do zastosowania art. 44² k.p.c. wyłącza możliwość wyboru przez sąd właściwy między przedstawieniem akt sprawy sądowi przełożonemu zgodnie z art. 44² k.p.c., a wystąpieniem do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy na podstawie art. 44¹ k.p.c.. Jeśli mimo spełnienia przesłanek określonych w art. 44² k.p.c., sąd właściwy wystąpi do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy na podstawie art. 44¹ k.p.c., Sąd Najwyższy odmawia takiego przekazania (zob. postanowienie SN z 21 grudnia 2022 r., III CO 1102/22, oraz powołane tam orzecznictwo).

Skoro stroną pozwaną w niniejszej sprawie jest m.in. Skarb Państwa, a państwową jednostką organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone

roszczenie jest m.in. Sąd Okręgowy w Poznaniu, to zaszły podstawy do zastosowania przez ten Sąd art. 44² pkt 1 k.p.c.

Z tych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 44¹ i 44² pkt 1 k.p.c. odmówił wyznaczenia innego sądu równorzędnego do rozpoznania sprawy.

(M.M.)

r.g.

(D.Z.)